

דפנה הירש

"באנו הנה להביא את המערב, לא רק לעצמנו": אוקסידנטליזם ציוני ושיח
ההיגינה בפלשתינה המנדטורית

בתקופת המנדט הבריטי התקיים ביישוב היהודי בפלשתינה מאמץ נרחב לחנך את הציבור היהודי לבריאות ולהיגינה מצד ארגונים רפואיים וקבוצות פרופסיונאליות. המאמר מנתח את שיח ההיגינה המדעי-פופולארי העברי. הוא בוחן את הנחלת ההיגינה כחלק מפרוייקט של מודרניזציה והתמערבות. כפי שהניתוח מדגים, הזהות הציונית נבנתה בשיח זה כ"מודרנית" ו"מערבית" אל מול "המזרח" ואורח החיים המזרחי. בה בעת, "מערבי" ו"מזרחי" היו קטגוריות לא יציבות ולעתים אמביוולנטיות בשיח ההיגינה. ראשית, ערכן של הקטגוריות לא היה תמיד זהה, שכן היהודים הוצגו בשיח זה כמתיישבים אירופים וכילידים של המזרח בעת ובעונה אחת. שנית, היהודים שבאו ממזרח אירופה הוצגו בו לא רק כסובייקטים אלא גם כאובייקטים של "שליחות מתרבתת". כתוצאה מכך הבנייתו של הבדל בין "יהודים אירופים" או "מערביים" ל"מזרחים" (ערבים ויהודים כאחת) לא תמיד התבסס על דפוסי התנהגות שונים אשר הוצגו כמאפיינים כל אחת מהקבוצות, אלא לפעמים על הערך השונה שיוחס לאותם דפוסי התנהגות כאשר בוצעו על ידי חברי קבוצות שונות.